

Ольга СТАВІНСЬКА

ШЕВЧЕНКІАНА У ПРЕСІ

Знову і знову повертаємось ми до Шевченка. Вже стільки мовлено і написано, що, здається, немає серед його творів недослідженої поезії чи хоча б рядка. Про Тараса Шевченка — поета, художника, музиканта і людину — видано вже не одну сотню книжок, не одну тисячу наукових розвідок та публіцистичних статей, і нема числа виголошеним на його честь доповідям та промовам. Шевченко став для нас символом, образом, що перебуває десь у глибинах людської підсвідомості, біля самісіньких джерел національних традицій. Та це лише ілюзія, бо Шевченко як явище велике й вічне — невичерпний і нескінченний. Шевченко росте, розвивається в часі, в історії, і нам ще довго йти до його осягнення. І в цьому ми ще раз пересвідчуємось, гортаючи сторінки газет та журналів. Літературо- та мистецтвознавці відкривають для нас прочитання різностороннього доробку Кобзаря під кутом зору сучасності, знаходять в його творчості паралелі із сьогоденням. З новими дослідженнями творчості Великого Кобзаря можна ознайомитися в бібліотеці нашої академії.

Науково-теоретичний журнал «Слово і час» веде постійну рубрику «Питання Шевченкознавства». У третьому номері 2015 р. цю рубрику відкриває стаття доктора філологічних наук, директора Інституту літератури імені Т.Г.Шевченка НАН України Миколи Жулинського «Апостольська місія Тараса Шевченка та ідеали слов'янської єдності», де розкрито тему самоусвідомлення Тарасом Шевченком своєї місії, що полягала в уособленні духу, сподівань рідного народу, у поширенні освіти, необхідності національної та соціальної революції. Висвітлюється діяльність Кирило-Мефодіївського братства та його ідеологія в контексті європейського національного руху, зокрема слов'янського. Розглядаються особливості італійського, польського та українського месіанізму.

Творчості Шевченка притаманний глибинний психологізм, особливо коли предметом розгляду постає людина або прояви її іпостасі. Одним з перших, хто зацікавився проблемами вивчення артистичної природи Генія, був Іван Франко. Аналізуючи творчість Шевченка, він використовує досягнення асоціативної експериментальної психології. Дослідження «Нотатки до психологічних студій над Шевченком і його творчістю» подано в п'ятому номері згаданого часопису «Слово і час» за 2012 р. доктором філологічних

наук Лесею Генералюк. Тут розглянуто деякі суб'єктивні психологічні фактори: специфічний тип характеру Шевченка, емпатію, здатність до аперцепційної транспозиції, унікальне синестетичне світосприйняття. На думку автора, цілісний образ мультиталановитого митця будуватиметься на інтердисциплінарних (з урахуванням словесної та мистецької спадщини) студіях його психології.

Творча спадщина Кобзаря у всій своїй багатогранності є монолітною, цілісною, з нерозривною єдністю творчого мислення. Різні види художньої діяльності нашого Митця становлять органічне ціле, взаємно розвиваючи, доповнюючи і пояснюючи один одного. Вивченню художніх образів, реалізованих завдяки взаємодії кодів образотворчого та словесного мистецтва презентує ще одна публікація Лесі Генералюк «Код образотворчого мистецтва у слові Шевченка: колористика». Науковець досліджує літературознавчі образи, залучаючи термінологію мистецтвознавства, у другому номері журналу «Слово і час» за 2013 рік.

Одну з нових мистецтвознавчих розвідок «Тарас Шевченко та українське образотворче мистецтво», присвячених творчості Шевченка-художника, пропонує у першому номері науково-методичного журналу «Мистецтво та освіта» за 2014 р. український мистецтвознавець Дмитро Степовик. Автор аналізує унікальний внесок Шевченка-образотворця в національне мистецтво, який полягає в тому, що він дав досконалі та повноцінні зразки майже всіх жанрів живопису і графіки; закликає «прочитати» Шевченка відповідно до реалій початку XXI ст., до вічних тем і вселюдських проблем дати Україні, усій світовій науковій спільноті постать Шевченка-творця з найповнішим, найоб'єктивнішим інформаційним забезпеченням.

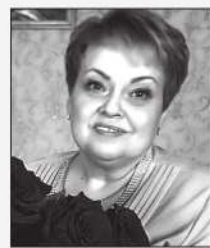
За вуаллю поетичного і прозового слова, у ритміці графічного малюнка та відблиску барвистої палітри живопису криються щедроти музичного таланту Тараса Шевченка. Щодо музичного обдарування Шевченка необхідно відзначити, що музичальність є визначальною рисою менталітету українців. Шевченко мав голос приємного сріблястого тембру — тенор. Він співав серцем і був визнаний справжнім народним співцем України. Високу оцінку Шевченкові-співачу дав відомий фольклорист М. Максимович: «...заслухувались ми співаючого Шевченка — цієї мистецької натури, що так багато відбилась у живопису, віршуванні, а найсильніше і найкраще в співі українських пісень». Музичну біографію Коб-

заря досліджує Т. Прокопович в публікації «Шевченкові сходинки до музичного Парнасу» (спеціалізований журнал «Учитель музичного мистецтва» № 2 за 2014 р.).

Завдяки надзвичайній мелодійності та ритмічній природі своїх поезій Шевченко здобув славу одного з найбільш музичальних поетів світу. Поетична спадщина нашого Тараса виросла з української народної пісні. Нікому до Шевченка і після нього не вдалося так широко, палко і повно передати почуття народу, його волелюбний дух, ніжну, мрійливу душу та сподівання на кращу долю. Про глибокий органічний зв'язок поезії Шевченка з музичною творчістю йдеться в статті О.Левенко «Т.Г. Шевченко і музика: мелодійність, пісенність поезії», яка подана в науково-популярному журналі «Наука і суспільство» № 1 за 2015 р.

Просвітницька діяльність Шевченка досліджується в матеріалі Л. Страшної «Розбудити людину в людині: Т. Г. Шевченко про освіту і виховання», опублікованому в науково-методичному журналі «Педагогічна майстерня» (№ 1, 2015 р.). Це одна зі спроб узагальнити й вивчити думки Шевченка щодо виховання, про його наполегливу боротьбу за поширення освіти. Шевченко ніколи не був учителем і не писав педагогічних творів, окрім «Букваря Южнорусского», однак в його поезіях, повістях і драмах, у щоденнику і листах є чимало цінних думок про поширення освіти серед українського народу, в яких Тарас Григорович порушував морально-етичні теми, розмірковував про важливість родинного виховання, освіти й освіченості в житті людини, про роль народних традицій і фольклору в становленні високодуховної особистості.

Духовність для Шевченка — це перемога над собою, над обставинами, це здатність піднятися в небо духу, що вимірює час вічністю. Життя людини вимірюється не в довжину, а у височині морального сходження. Маючи виняткову чутливість до страждань людини, Тарас здійснив переінтонування людської доброти. Людська доброта в його творчості є сутністю людяності, як основної ознаки людини. Для людяства вона є дорожнім знаком, верстовими стовпами, які направляють його у вічність. Такий лейтмотив літературної розвідки доктора філософських наук, голови правління Товариства «Знання» України Василя Кушера «Тарас Григорович Шевченко: приклад утвердження людяності», який публікується в журналі «Наука і суспільство» (№ 5 — 6 за 2015 рік).

ВІТАЄМО
З ЮВІЛЕЄМ!

ВОЙТКО Людмилу Остапівну

ВАСИЛИШИНА Олега Васильовича

СОБЧУКА Володимира Дмитровича

*Хай збудуться друзів слова,
Прості, негідкувни та щирі.
Хай щедрими будуть жнива
І нещодай буде мирним.
Хоч сива уже голова,
Хай літ не рахують ноги:
Душа, вічно юна й жива,
Хай мірою віку буде!*

Ректорат, профком, редакція
газети «Замок»

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА

В залі Гуго Коллонтая відбувся показовий концерт, метою якого стала популяризація музики українських композиторів XX і XXI століть. Прозвучали знайомі і не зовсім відомі для слухача фортепіанні, вокальні й ансамблеві твори у виконанні студентів Кременецького педагогічного коледжу класу викладача Світлани Гуральної.

Разом із короткими біографічними довідками юні музиканти презентували один із творів видатних діячів українського музичного мистецтва. Фортепіанний твір «Пісня без слів» одного з перших професійних композиторів Захід-

з часом стають народними. Студент 4 курсу Вадим Шматковський запропонував глядачам два твори: «Роздум» О.Білаша та безсмертну «Пісню про рушничок» П.Майбороди на слова Андрія Малишка.

Завершальна частина виступів була спрямована на знайомство з молодшою композиторською когортою України. Студентка випускного курсу коледжу Яна Ільчук виконала музичний твір «Квіти» із циклу «Чарівний сад» авторства викладача Артемівського музичного училища Олени Косилової, а другокурсниця Оксана Шнайдер — «Ліричний роздум»

ної України Дениса Січинського виконала четвертокурсниця Іванна Юзків, а колядку «На небі зірка» в обробці композитора — другокурсник Олег Павлюк.

Лауреатів Шевченківської премії Олександра Білаша і Платона Майбороди

Івана Небесного — тернополянина, члена Національної спілки композиторів України, лауреата Премії ім. Миколи Лисенка.

Такі презентації розширюють музичний кругозір і сприяють активізації виконавських здібностей студентів.

ДО ЗОЛОТОЇ ЕЛІТИ КРАЮ

Щедрим на приємні сюрпризи став цей рік для старшого викладача кафедри методики ви-

усвідомлення приналежності кожного з нас до великої української нації. Історію успіхів на всіх етапах історії творили люди,

кладання мистецьких дисциплін нашої академії, заслуженого художника України Євгена Удіна. Його ім'я увійшло до довідково-бібліографічного видання «Почесні імена України — еліта держави» (автор-упорядник Я. Білейчук), що побачило світ у київському видавництві «Логос Україна». Книга презентує особистостей, які почали свій шлях становлення та здобутків, розраховуючи тільки на власні сили і розумом, спрагою до життя, досягли вражаючих результатів та заслужили загальнонародної поваги. Як пише у вступному слові громадський діяч і меценат, професор Богдан Гаврилишин, «видання книги, присвяченої успіхам українців — це ще один крок до об'єднання та

сповнені високих моральних якостей, незламні духом, сповнені любов'ю до України і готовністю захищати Українську землю, пов'язуючи різні покоління в один безперервний ланцюг динамічного Українського народу. І ще одна приємна новина порадувала нашого колегу

і творчого наставника молоді: він став лауреатом конкурсу «Людина року» на Тернопільщині, який започаткували спортивно-мистецький

і духовний центр «Моя Україна» та редакція всеукраїнської незалежної громадсько-політичної газети «Вільне життя» в 2001 році. Матеріали про лауреатів конкурсу будуть вміщені у книзі «Золота еліта Тернопілля» (упорядник В.Пласкуніс), яку щорічно презентує тернопільське видавництво «Терно-граф».

Багатогранний талановитий митець Євген Удін працює у друкованій, станковій, книжковій, газетно-журнальній, плакатній, прикладній графіці й ескібрисі. На колоритних і добрих образах казкових персонажів митця виросло кілька поколінь дорослих і молоді.

Щиро вітаємо Євгена Удіна із заслуженим визнанням його таланту і бажаємо здоров'я, миру і творчої наснаги на багато років.